

[Anden næstformand]

12) Første behandling af lovforslag nr. L 149:

Forslag til lov om ændring af lov om lærlinge-forhold. (Befordringsordningen).

(Fremsat 30/1 85).

13) Første behandling af lovforslag nr. L 150:

Forslag til lov om ændring af lov om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler og tilskud m.v. til disse skoler. (Befordringsordningen).

(Fremsat 30/1 85).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Nørgaard Sørensen (S):

Undervisningsministeren må have haft en af sine dårlige dage, ja, han må rent ud sagt have haft en skidt dag den dag, da han undfangede ideen om at fratage lærlinge og EFG-elever på anden del deres befordringsgodtgørelse. Hvis det virkelig skulle lykkes at skaffe et flertal for disse tre forslag, betyder det for det første, at de socialt dårligst stillede blandt de unge får en ordentlig lussing. For det andet betyder det, at antallet af unge, som får en faglig uddannelse, sandsynligvis vil dale. Som bekendt ligger erhvervsskolerne og de uddannelser, som de unge tager, geografisk meget spredt, specielt inden for de uddannelsessektorer, som ikke er så omfattende, mens gymnasiernes geografiske udbredelse og struktur er langt bedre.

Som konsekvens af den foreslåede afskaffelse af befordringsgodtgørelsen vil mange unge, især fra de geografiske yderområder, men også mange andre, sandsynligvis være tvunget til at opgive mulighederne for en uddannelse, da deres ofte meget betydelige rejseudgifter ikke længere kan godtgøres.

Det kunne naturligvis modvirkes på flere måder, f.eks. ved at bygge nogle flere skolehjem, og det koster naturligvis en del penge, hvilket hurtigt ville spise den vundne besparelse op ved afskaffelsen af befordringsgodtgørelsen, men vi har ikke set nogen budgetter med nye skolehjem.

Hermed mener vi, at sigtet med lovforslagene er klart. Man ønsker nogle besparelser gennemført som led i et finanslovsforlig. Det fjerner mange unges grundlag for at få en uddannelse, og man sparer endnu en gang

på de grundlæggende erhvervsuddannelser, som man i øvrigt påstår at der er så stort et behov for.

Jeg vil i denne forbindelse gerne nævne en bestemt lille retlig sag. Ifølge lærlingeloven har arbejdsgiverne pligt til at holde de unge på skoler. Betyder afskaffelsen af befordringsgodtgørelsen, vil jeg gerne spørge undervisningsministeren, at arbejdsgiverne har pligt til at betale lærlingenes rejseomkostninger? Det samme er nemlig ikke gældende inden for EFG-loven, og derved får man yderligere en skævvridning, hvis det er konsekvensen af gennemførelsen af disse tre lovforslag.

Undervisningsministeren gør i sine bemærkninger tillige en del af at dokumentere, at disse love skal sikre en såkaldt ligestilling med andre uddannelsessøgende, og dette begrundes med, at lærlinge og EFG-elever får løn. Men så overser ministeren helt det faktum, at denne løn er overenskomstfast. Der forhandles nu igen overenskomster, og hvis disse forhandlinger nu skulle resultere i, at man fik nogle forbedringer for lærlinge og EFG-elever på anden del, vil undervisningsministeren så derefter under hensyntagen til den såkaldte ligestilling med andre grupper af unge foreslå yderligere forringelser af EFG-elevens og lærlinges forhold? For det må jo faktisk være konsekvensen. Her kunne man næsten forestille sig et helt idékatalog: afgift på at bruge drejebænkene på tekniske skoler, eller hvad man nu ellers kunne finde ud af.

Vi har i socialdemokratiet noteret os med glæde, at erhvervsuddannelsesrådet har taget afstand fra disse forslag; det er ikke, fordi rådet ønsker bare at slå om sig med penge på unødigt vis. Specielt i betragtning af mangelen på lære- og praktikpladser, som jo medfører, at de unge må udvise en meget stor mobilitet, det vil sige ofte rejse temmelig langt til deres praktiksted, samt i betragtning af behovet for denne mobilitet blandt de unge, også for at udnytte skolernes kapacitet bedre, mener vi faktisk, ministerens tre lovforslag er helt blottede for fornuft. De vil for det første få meget skæve sociale konsekvenser, de vil forværre situationen især for de unge, som bor i geografiske yderområder, hvorved de fremtvinger nye uligheder mellem grupper af unge, og de vil forhindre mange unge i at søge lære- og praktikplads